

[Qvist Jørgensen]

på vegne af Socialdemokratiet give udtryk for, at jeg finder, lovforslag nr. L 108 er et mærkværdigt forslag.

I løbet af 18 måneder er der blevet vendt op og ned på alting. Ministeren beder Folketinget ændre eller udskyde et forslag, alle var enige om for 18 måneder siden. Fremgangsmåden under vi os også over: en meddelelse i pressen om, at hjemmehjælp er et naturligt sted at finde besparelser; ingen henvendelse til grupperne, men en meddelelse.

Socialdemokratiet vil ikke være med til at udskyde den gratis anviste varige hjemmehjælp. Pensionister og administrationer har nu kendt reglen i 18 måneder; den 1. januar 1989 er startdatoen.

I december 1986 blev lovforslag nr. L 120 fremsat. Det var meningen, at al hjemmehjælp skulle betales med 13 kr. i timen, også af de pensionister, der var dårligst stillet, de, der kun havde pensionen, og som fik gratis hjemmehjælp.

Udvalgsarbejdet i Folketingets Socialudvalg endte med, at anvist varig hjemmehjælp blev gratis. Den daværende minister gjorde Socialdemokratiets forslag til sit ændringsforslag, og alle stemte for det.

Argumenterne for gratis anvist varig hjemmehjælp var i hvert fald tre: for det første lettelse af samspilsproblemerne, for det andet mindre administrativt bureaukрати og for det tredje lettelse af omstilling og fornyelse i forbindelse med fleksibel udnyttelse af tilbudene til de ældre i kommunerne.

Jeg skal huske at sige, at også Socialudvalgets besøg i Skævinge understregede, at betalingsreglerne for hjemmehjælp var en stor hindring for omstillingsprocessen.

Gratis hjemmehjælp – og det er næsten et ordret citat, fru socialminister – gratis hjemmehjælp ville også forhindre, at den dyre hjemmesygepleje blev valgt som alternativ, fordi den er gratis.

Op et andet citat – dér skal jeg kigge til den anden side af salen –: Afskaffelse af indtægtsafhængighed var et stærkt kommunalt ønske.

Gratis anvist varig hjemmehjælp ville blive en administrativ lettelse for 18 måneder siden. Provenutabet blev skønnet til 50 mio. kr., men et fornuftigt Folketing vedtog en lov, der lattede for det første samspilsproblemerne og for det andet planlægningen af hjemmehjælpen,

for det tredje gav smidigere udnyttelse af hjemmehjælpen til glæde for pensionister, der vælger at blive boende i eget hjem, og for det fjerde lattede dagligdagen for de dårligst stillede pensionister.

18 måneder efter alt dette skal det hele udsættes. Argumenterne er tilsyneladende næsten de samme, nu bare med modsat fortegn. Samspilsproblemerne er gemt væk, plejehjemsforebyggelse er glemt, men om 12 måneder vil alt gå som smurt. 30 måneder skal der til, før et lille hjørne kan komme til at fungere. Det bliver sværere og sværere at forny og omstille, for hver gang vi får en borgerlig regering.

Problemet er jo i virkeligheden, at de dårligst stillede ifølge regeringen skal bære besparelserne. De gode ønsker og løfterne skal pakkes sammen, når der skal findes indtægter til regeringen. 197 mio. kr. her og nu; skidt med, at udgifterne bliver flyttet til andre skuffer, til dyrere skuffer, det ses ikke her og nu. Regeringen drejer bare på andre knapper næste gang, når hjemmesygeplejen og plejehjemsforbruget er blevet for stort.

Besparelserne standser ikke med udskydelsen af gratis anvist varig hjemmehjælp. Det, der spares på gyngerne, sætter vi til på karrusellerne, og når ingen kan finde ud af noget mere, er det jo også nemmere, næste gang der skal findes et spareobjekt.

Den begyndelse, som gratis anvist varig hjemmehjælp udgør, skal ikke og må ikke stoppes. Vi fra Socialdemokratiet opfordrer Folketinget til at fastholde den fornuftige beslutning, der blev truffet i enighed, inklusive det daværende medlem af Socialudvalget fra Det Radikale Venstre, fru Aase Olesen, for 18 måneder siden.

Merete Aarup (KF):

I forbindelse med ældrepakken vedtog Folketinget, at varig hjemmehjælp skulle være gratis fra januar 1989. Der blev indgået et forlig partierne imellem, og den konservative gruppe måtte fravige sit princip om egenbetaling for en ydelse, der var indkomstbestemt, og som netop tog hensyn til de dårligst stillede.

Nu ønsker socialministeren at udsætte igangsættelsesdatoen for denne gratis ydelse et år. Det kan den konservative gruppe tilslutte sig. Ved at udsætte forslaget et år vil der blive mulighed for at nyvurdere de mange kritiske

[Merete Aarup]

røster, som har været fremme fra kommunerne. For det er jo klart, at kommunerne vil blive udsat for et pres for flere timer til den enkelte hjemmehjælpsmodtager.

Derfor er vi enige i, at det vil være godt, hvis kommunerne får bedre tid til at overveje og tilrettelægge hjemmehjælpsordningen, sådan som det er foreslået her.

Den konservative gruppe tiltræder lovforslaget.

Agerschou (SF):

Den 2. juni 1987 besluttede Folketinget i enighed, at varig hjemmehjælp skulle være gratis fra 1. januar 1989. Dette projekt foreslår socialministeren nu udskudt et år. Det angiver hun to grunde til:

For det første, at kommunerne så vil få bedre tid til at tilrettelægge den fremtidige hjemmehjælpsordning. Det har kommunerne haft halvandet år til, så den begrundelse kan ikke tages alvorligt.

For det andet har ministeren problemer med økonomien. Det har vi i SF fuld forståelse for, så derfor vil vi anbefale ministeren at lægge mærke til en senere sag på dagsordenen, hvor SF vil hjælpe ministeren på dette punkt med et forslag om en besparelse på 1,4 mia. kr. på Socialministeriets område.

Vi mener, at Folketinget havde alle kort på bordet, da man i 1987 vedtog at afskaffe betalingen for varig hjemmehjælp. Der er ikke kommet nye argumenter frem. SF er derfor imod socialministerens lovforslag.

Jørgen Winther (V):

Venstre finder det positivt, at socialminister Aase Olesen nu fremsætter forslaget om, at varig hjemmehjælp først skal gøres gratis fra 1. januar 1990.

Vi mener, der nu er god tid til at nyvurdere hele situationen. Vi tænker også på det forhold, der er opstået i Ebeltoft Kommune, hvor der har været et frikommuneforsøg med hensyn til, at varig hjemmehjælp er gratis. Der har man set en ret kraftig stigning i efterspørgslen efter hjemmehjælp.

Vi finder, at det er meget rimeligt, at velstillede pensionister også til en vis grad skal være med til at betale for hjemmehjælpen, og vi skal

også tænke på, at ved den varige hjemmehjælp er det kun 6 timer, man maksimalt skal betale for.

Vi finder ikke, at det er det mest påtrængende at gøre hjemmehjælpen gratis, og derfor støtter vi fuldt ud socialminister Aase Olesens lovforslag.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Når hr. Jørgen Winther er så vidende om, hvad det er, der er sket i Ebeltoft under et frikommuneforsøg, kunne det måske være af interesse for sagens opklaring – det kan også være, at vi skal vende tilbage til det under udvalgsarbejdet – at få en viden om, hvad det skyldes, hvis hr. Jørgen Winther har den. Skyldes det et svagt socialudvalg, der ikke har kunnet stå imod presset i forbindelse med at foretage den visitation til den varige hjemmehjælp, som jo stadig væk er forudsat i forsøget?

(Kort bemærkning).

Jørgen Winther (V):

Jeg kan oplyse, at der ikke er foretaget nogen evaluering af frikommuneforsøget i Ebeltoft. Jeg har udelukkende forhørt mig om, hvorledes de faktiske forhold var, og dér kunne man altså se en stigning i efterspørgslen.

Men jeg er enig med ordføreren for Socialdemokratiet i, at det vil være meget væsentligt, at vi under udvalgsarbejdet finder ud af, hvordan det egentlig forholder sig i Ebeltoft Kommune.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Altså, hr. Jørgen Winther: En argumentation, der vel nærmest kan kaldes for et vindæg i en i øvrigt seriøs sag for de ældre.

Jane Oksen (FP):

Det er kortsigtet og tåbeligt at lovgive på en sådan måde, at ældre mennesker med rette kan føle sig snydt. Var det andre grupper, der blev udsat for dette, ville man se en stribe af demonstrationer, men vore pensionister og handicappede råber ikke så højt. Så måske er det derfor, det skal gå ud over dem, at det i forvejen alt for

[Jane Oksen]

tamme finanslovsforslag skal forstærkes med nogle millioner kroner.

En samlet offentlig besparelse på 197 mio. kr. er jo ikke så meget, hvis man tænker på, at den fordeles på næsten en million pensionister af den ene eller anden art. Det bør vi have råd til med den lave pension, vi byder vore ældre. De, der sparer lidt op, skal ikke straffes. Jeg troede, regeringen stræbte efter, at det skulle kunne svare sig at spare op.

Når vi har gratis hjemmesygepleje, bør vi selvfølgelig også have gratis varig hjemmehjælp. Ministeren siger, at det kun er 1/3 af alle pensionister, der betaler den varige hjemmehjælp. Er det forskelsbehandling, ministeren ønsker? Det er da galt nok, at et pensionistægtespars indtægter skal lægges sammen, når hjemmehjælpsprisen beregnes til den ene. Vil ministeren ændre denne uretfærdighed?

Ministeren mener, at den gratis hjemmehjælp vil blive udnyttet. Ministeren tror åbenbart, at vore ældre ikke er særlig ærlige, og tror nok heller ikke på, at lægernes indstillinger er rigtige. Det er jo varig hjemmehjælp, vi taler om, ikke den midlertidige. Jeg betragter varig hjemmehjælp som noget, der absolut er behov for, og noget, der oftest ordineres af læger.

I øvrigt er det også samfundsmæssigt langt billigere at holde de ældre hjemme; det ved vi alle. Det er langt billigere end en seng på et sygehus eller på et plejehjem. I Fremskridtspartiet troede vi egentlig, at den borgerlige regering stod for en ældrevenlig politik.

Vores tidligere socialminister, Mimi Stilling Jakobsen, havde et forslag fremme om en ensartet, fast betaling på 13 kr. i timen. Det sagde man skulle betyde administrative forenklinger. Jeg vil gerne spørge, om det er et forslag, man agter at fremsætte igen, eller det er taget helt af bordet nu.

Ministerens er også bange for, at der vil blive for få hjemmehjælpere. Jamen her kunne ministeren da passende få nogle af de arbejdsløse i sving. Der er også nok af bilstandsmodtagere at tage af.

Hvad der er den egentlige begrundelse for dette forslag, er meget svært at se. Er det besparelser? Jamen dengang det blev vedtaget, var landets økonomi vel ikke meget bedre, end den er i dag. Vi synes, at de begrundelser, ministeren kommer med, er alt for dårlige.

Jeg vil gerne citere den tidligere socialminister fra juni 1987. Da sagde hun angående en ændring af holdningen til de ældre: »Udgangspunktet er ikke længere, at de ældre er svage og skal passes og plejes. Udgangspunktet er, at de kan og vil selv. Øget selvbestemmelse giver større engagement og medvirker dermed til, at en tilværelse også som ældre bliver indholdsrig.«

Det forstår jeg faktisk på den måde, at vi ikke skal have de ældre ind på plejehjemmene. Vi skal have dem længst muligt i eget hjem, og derfor skal de have den pleje, der er nødvendig. Når vi ved, hvor sparsommelige ældre er, så er den gratis varige hjemmehjælp en god måde at give dem den hjælp på, de behøver, uden at de behøver at tænke på, hvad det koster.

I Fremskridtspartiet ser vi meget kritisk på dette lovforslag, og vi mener bestemt ikke, at vi bør støtte det.

Lis Noer Holmberg (CD):

Da CD's socialpolitiske ordfører ikke er til stede i dag, er det overdraget mig at fremføre følgende:

CD finder det højst ejendommeligt, at man vil udskyde denne lov, før den overhovedet er trådt i kraft. Et enigt Folketing vedtog loven på foranledning af Det Radikale Venstre, og vi finder ikke, at denne beslutning skal ændres for nærværende. Det vil gå ud over de pensionister, der har været fremsynede og har sparet op til deres alderdom. Hvorfor skal de straffes? Vi ønsker ikke at røre ved samspilsløsningen.

Når man så taler om, at nu har kommunerne fået problemer med hensyn til det her, kunne det være, det var en idé at opfordre kommunerne til at prioritere, så de flytter ressourcerne fra områder med dalende behov derhen, hvor der er stigende behov, nemlig for at pleje det stigende antal ældre. Den nye ældrelov skulle betyde, at de skulle være i eget hjem, men den skulle jo ikke betyde, at de skulle sidde og visne dér. Det betød, at de svageste ældre skulle passes og plejes i eget hjem efter behov. Det må man nok sætte spørgsmålstegn ved om de bliver.

Men vi mener, at ressourcerne må flyttes, og vi kan altså ikke støtte det, som regeringen her har lagt frem om en udskydelse af regler om praktisk bistand.

Kofod-Svendens (KRF):

Det er rimeligt, at man begynder med at stille det principielle spørgsmål, om det er rimeligt, at den varige hjemmehjælp er helt gratis for alle, eller det er rimeligt, at der er nogle bedrestiliede pensionister, der betaler et vist beløb. Det synes jeg er det principielle spørgsmål, man må stille.

Vi har fra Kristeligt Folkepartis side argumenteret for, at i en økonomisk vanskelig situation kan der godt være nogen rimelighed i en vis betaling, men jeg siger udtrykkeligt en vis betaling. Bliver betalingen meget høj, løber man ind i urimelige samspilsproblemer. Det kan ikke være sådan, at de, der har været sparsommelige og har en vis formue, fordi de har været sparsommelige, skal betale så meget for den varige hjemmehjælp, at de næsten bliver dårligere stillet, end hvis de ikke havde været sparsommelige.

I det, firkløverregeringen lagde frem for et stykke tid siden, opererede man med en vis betaling. Hvis jeg ikke husker galt, var det 13 kr. Det forslag medførte nogle, skal vi kalde det bureaukratiske problemer, og så endte man med, at det blev gratis for alle. Der er noget betænkeligt ved, at man først vedtager, at det skal være gratis for alle – og loven er vedtaget i enighed – og når loven så skal til at træde i kraft, skal den alligevel ikke træde i kraft. Det fremmer altså politikerleden.

Så jeg er i den situation, at jeg godt kan forstå princippet om en vis betaling, men jeg synes ikke, det er særlig rart bare at lade noget, som er vedtaget, blive erstattet af noget gammelt, som man ville erstatte, fordi man ikke syntes, at det var tilfredsstillende.

Hvis ministeren ikke vil acceptere, at det skal være gratis for alle, bl.a. af statsfinansielle grunde – det står i forelæggelsestalen; det er derfor, vi har fået dette forslag – så synes jeg, ministeren burde have spillet ud med noget mere genialt end noget, som ministeren selv har været med til at kassere.

Jeg vil med dette sige, at vi gerne vil medvirke til en vis egenbetaling, men så skal det altså være på et helt anderledes konstruktivt plan end den form for genbrug, som vi præsenteres for her i aften. Jeg er på mange måder tilhænger af genbrug, men der er altså også tilfælde, hvor nytænkning kan være rarere end genbrug, og den nytænkning efterlyser jeg.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg er ikke overrasket over den modtagelse, dette forslag har fået. Jeg var jo varslet gennem pressen. Alligevel vil jeg gerne sige til hr. Qvist Jørgensen, som startede med at sige, at det var underligt, at forslaget kom via en meddelelse i pressen, at det naturligvis heller ikke er den måde, jeg agter at fremsætte forslag på. Men man er nødt til at arbejde med lovforslag, inden man fremsætter dem, og at de så kommer en journalist for øre, er jo en ting, som man sikkert har hørt om før. Og at man er nødt til at svare, når man bliver spurgt, det er så en anden ting. Det var naturligvis min mening at orientere de partier, der havde stemt for forslaget, og jeg kan da fortælle hr. Qvist Jørgensen, at end ikke regeringen var orienteret, da det røg ud i pressen. Så jeg håber, at hr. Qvist Jørgensen vil tilgive mig den del af sagen.

Så vil jeg i øvrigt gerne sige, at jeg stadig væk er enig med både hr. Qvist Jørgensen og mig selv i de argumenter, der var for at indføre den gratis hjemmehjælp, nemlig at det var den letteste måde at løse samspilsproblemerne på. Det var en rigtig ting at gøre i relation til omstillingen, hvor man gerne vil bruge forskellige faggrupper, så man ikke skal til at vurdere, hvem der er gratis, og hvem der koster noget, og det er selvfølgelig også let at administrere.

Det var baggrunden for, at vi tog kritikken til følge, som Kommunernes Landsforening rettede mod det forslag, min forgænger fremsatte om, at man skulle betale 13 kr. for hver time hjemmehjælp. Det betød, at man for en række pensionister, to tredjedele eller mere, skulle til at tildele personligt tillæg specielt til de 13 kr. Det er det forslag, vi har kasseret, og ikke den nuværende ordning, for den var forladt af den daværende socialminister, og der var på det tidspunkt ikke fra socialministerens side tale om at vende tilbage til eller bibeholde den nuværende ordning. De 13 kr. pr. time hjemmehjælp var det, som et stort flertal i Folketinget vendte sig imod. Det var en urimelig konstruktion, selv om den løste selve samspilsproblemet. Det viser, at der altså ikke er nogen lette udveje ud af det her.

Jeg har ikke foreslået, og det er så også svar til hr. Kofod-Svendens, at vende tilbage til det, som vi kasserede sidste år, og det bliver i hvert fald ikke med min underskrift, at man får gennemført forslag om 13 kr. pr. time. Det var det,

[Socialministeren]

som vi vendte os imod, og det er stadig væk dårligt. Jeg agter på ingen måde at foreslå det genindført.

Derfor siger jeg, at det nemmeste at gøre nu, når vi får denne kraftige kritik af dette forslag, er at fortsætte med det, vi kender. Det kender kommunerne, det er procedurer, de kender. De skal bare gå over til et nyt indkomstgrundlag, og det skal de i øvrigt i alle andre sammenhænge, det skal de også med den midlertidige hjemmehjælp. Så det er procedurer, de kender.

Dette handler ikke alene om økonomi. Når der fra CD's side bliver talt om, at man skal bede kommunerne om at flytte ressourcerne derhen, hvor der er behov for dem, så handler det ikke om pengene alene. Det handler det også om, men ikke alene. Kritikken, vi møder overalt i kommunerne i disse uger, går på, at man er nervøs for, at hjemmehjælperordningen bryder sammen, fordi der ikke er hjemmehjælperen. Det betyder, at de mennesker, der på anden måde får gjort rent og bliver passet og selv betaler, vil henvende sig og bede om at få varig hjemmehjælp, og det vil gå ud over dem, der i dag får varig hjemmehjælp via kommunen. Det er jo det, det handler om. Jeg vil altså bede om, at man, uanset om man nu har sagt nej her, for alvor i Socialudvalget undersøger konsekvenserne. Jeg har endnu ikke mødt nogen i kommunerne, der syntes, at dette var en nem opgave, og man er meget nervøs for, hvad virkningen vil være efter 1. januar.

Det er selvfølgelig rigtigt, at forslaget også er en del af de bestræbelser, som regeringen udfolder for at holde udgifterne i ro. Det har jeg i øvrigt forstået at et stort flertal i Folketinget er enig med regeringen om det hensigtsmæssige i. Hvis andre har bedre forslag til at spare 200 mio. kr. på de sociale budgetter, tager jeg gerne imod gode ideer, men det afgørende er, at vi ikke vil være med til at smadre en hjemmehjælpsordning, som i dag fungerer, og hvor det begynder at vise sig, at man mangler uddannet arbejdskraft rundt omkring. Det er derfor, jeg har sagt, at når jeg skal spare, må det være det mest fornuftige.

Så skal vi selvfølgelig bruge tiden til sammen med kommunerne og sammen med partierne her at finde en løsning, der mildner samspilsproblemet eller helt fjerner det. Det bliver vel nærmest en mildning, for det er givet, at der også er alvorlige samspilsproblemer, hvis vi fort-

sætter med betalingen, men de bliver dog imervæk mindre i 1989, end de er i 1988 – af flere forskellige grunde. For det første har man fremrykket samspilsordningen; den vil altså i det hele taget være trådt i kraft, hvad den jo ikke er nu. For det andet har pensionisterne fået bedre pension. Pensionerne er steget, og det er kun den tredjedel af pensionisterne, som har indtægter, som kommer til at betale efter en graderet skala, sådan som de også gør i 1988.

Jeg vil sige tak til Venstres og De Konservatives ordførere og også sige tak til hr. Kofod-Svendsen for et velafbalanceret indlæg. Jeg er glad for at have lejlighed til at sige, at der altså ikke er tale om, at vi nu søger at gå tilbage til det forslag, som vi selv kasserede sidste år, tværtimod. Det var, fordi forslaget om de 13 kr. var helt uantageligt for alle parter.

Fru Jane Oksen spurgte, hvorfor behovet for hjemmehjælpen ville vokse, når den bliver gratis. Det er lidt ejendommeligt at høre Fremskridtspartiet spørge sådan. Jeg tror egentlig, jeg har svaret med min tidligere kommentar. Det er altså den opfattelse, man har ude i kommunerne, at behovet vil vokse, og det er ikke bare af frygt for udgifterne, men det er også en konstatering af, at man ikke vil kunne imødekomme behovet, fordi man ikke har de uddannede hjemmehjælperne, som der vil blive behov for.

Hr. Kofod-Svendsen sagde, at det kunne være, at det ikke var rimeligt, at hjemmehjælp var helt gratis. Nej, det synes jeg også vi skal overveje.

Der er stadig væk problemet over til de andre faggrupper, og det er faktisk hele den problemstilling i den nye ældrepolitik, som jeg håber at Folketingets Socialudvalg under udvalgsbehandlingen vil vurdere sådan, at vi får en ordning, som ikke skal laves om, fordi de virkninger, som kommer af den, ikke er antagelige.

Når jeg har syntes, at vi skulle lave det om nu og ikke lade det komme an på en prøve og se, hvordan det virkede, så er det netop ud fra det hensyn, som hr. Kofod-Svendsen omtalte: at det ikke er godt at lave tingene om. Hvis man har på fornemmelsen, at vi har fået lavet noget, som ikke rigtig kan holde i længden, er det klogest at stoppe det, inden det bliver gennemført, frem for at vente et halvt eller et helt år og så konstatere, at en hel del af de mennesker, som i dag har hjemmehjælp, vil få færre hjemme-

[Socialministeren]

hjelptimer på grund af den ordning, vi har lavet. Det er baggrunden for forslaget.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Blot for at der ikke skal være nogen misforståelse: Jeg har ikke gjort mig til talsmand for, at ministeren skulle præstere et andet genbrug, nemlig dette forslag. Det sagde jeg ikke i mit indlæg; men jeg sagde, at her var et princip om, at nogle skulle betale, og at det ville være det rigtige, at ministeren i stedet for dette forslag havde taget udgangspunkt i det princip og fremsat et fremadrettet forslag, hvorefter nogle kom til at betale, men på en sådan måde, at vi slap for samspilsproblemet. Så jeg afviste, for jeg syntes ikke, det var godt med dette genbrugsforslag, men jeg ville heller ikke have haft et andet genbrugsforslag. Jeg bad om nytænkning, og det var åbenbart det, der beredte ministeren problemer.

(Kort bemærkning).

Qvist Jørgensen (S):

Jeg savner trods de mange ord fra socialministerens side et klart bud på, om ikke ministeren trods alt er enig i det udgangspunkt, der var i diskussionen mellem hr. Jørgen Winther og undertegnede før om visitationen. Jeg skal undskylde, at jeg bruger udtrykket i disse ligeberetigelsestider, men hvis man har et mandhaftigt socialudvalg, kan det enten selv – og det sker meget sjældent, det indrømmer jeg – foretage tildelingen eller visitationen eller delegere kompetencen til nogle mennesker, der skal sikre, at der fortsat er tale om en visiteret og varig hjemmehjælp. Og det er sådan set kun den, vi taler om. Kan vi få et klart svar på, om ministeren har den opfattelse, at man ude i kommunerne ikke skulle være i stand til at udføre det stykke arbejde, der skal gøres?

Når ministeren taler om, at dette vil kræve endnu flere hjemmehjælpere, er mit udgangspunkt altså det andet: at det faktisk ikke vil kræve flere mandtimer end i øjeblikket. Men hvis vi går ud fra, at ministeren har ret og der skal bruges nogle flere, kan ministeren så pege på noget som helst andet område, hvor man hurtigere kan finde og uddanne nogle menne-

sker til det? Så vidt jeg husker, er hjemmehjælperuddannelsen noget, man tager i løbet af fantastisk kort tid, og man kan henvende sig til en uhyre stor gruppe af kvindelige arbejdsløse i dette samfund, der formentlig meget gerne vil have det job.

Men udgangspunktet for mig er, at den situation i virkeligheden slet ikke er aktuel, for der vil ikke blive brug for flere.

(Kort bemærkning).

Lis Noer Holmberg (CD):

Når socialministeren siger, at man i kommunerne er bange for, at hjemmehjælpsordningen skal bryde sammen, har jeg da fuld forståelse for det, for man mangler jo i forvejen hjemmehjælpere. Eller gør man? Har man ikke forståelse for at få det til at fungere derude? Vi ved jo, at vi har mange svage, der mangler hjemmehjælp, men det skal da ikke betyde, at de ikke kan få den hjælp, de har behov for, heller ikke de, som har en spareskilling.

Jeg mener ikke, at det kan komme bag på kommunerne. De har længe vidst, at vi ville få flere og flere ældre. De har længe vidst, og de har satset på, at der ikke skulle bygges plejehjem. Og så er det klart, at man må bruge ressourcerne på en anden måde.

Socialministeren (Aase Olesen):

Jeg tror ikke, vi skal fortsætte diskussionen, men jeg kan måske bede CD's og Socialdemokratiets ordførere om at forhøre sig i kommunerne. Den opfattelse, at der vil melde sig flere, som vil falde ind under selv strenge visitationsregler, er helt udbredt i samtlige kommuner, jeg har haft med at gøre. Derfor synes jeg, at ikke mindst Socialdemokratiets ordfører skulle prøve at forhøre sig. Der er dog mange socialdemokratisk ledede kommuner. Så tror jeg han vil få den opfattelse, at det er en reel frygt, man nærer her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Af Agerschou (SF) m.fl.
(Fremsat 10/11 88).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Socialministeren (Aase Olesen):**

Det foreliggende lovforslag medfører, at arbejdsgiverperioden i dagpengeloven sættes op fra 1 uge til 3 uger.

Som begrundelse for lovforslaget har forslagsstillerne i bemærkningerne til dette anført, at det skulle være en kendsgerning, at meget sygefravær direkte kan henføres til forhold på arbejdspladsen, og at der bør være et direkte økonomisk incitament for arbejdsgiveren til at indrette arbejdsmiljøet på en sådan måde, at mest mulig sygelighed undgås. Dette kan bl.a. ske – siger forslagsstillerne – ved, at arbejdsgivere i rimelig grad bidrager til udgifterne i forbindelse med sygedagpenge.

I bemærkningerne til lovforslaget har forslagsstillerne desuden anført, at forslaget vil medføre en offentlig besparelse, og at danske arbejdsgivers udgifter til sociale formål er af en meget lille størrelsesorden i forhold til udgifterne i de lande, som vi normalt sammenligner os med.

Naturligvis er vi i regeringen i princippet positivt stemt over for forslag til offentlige besparelser, og det er også sjældent, at vi her i Tinget fra SF's side ser forslag, der har sådanne konsekvenser, så vi takker for ideen. Men lad mig kort erindre om, hvorfor vi nu siden 1. april i år har haft en arbejdsgiverperiode i dagpengeloven på 1 uge.

Nedsættelsen af arbejdsgiverperioden fra 5 uger til 1 uge var et led i trepartsaftalen mellem

den daværende regering og arbejdsmarkedets parter. Denne trepartsaftale havde som bekendt til formål at nedbringe arbejdsgivernes omkostninger og herigennem styrke konkurrenceevnen og beskæftigelsen.

Loven om nedsættelse af arbejdsgiverperioden til 1 uge blev vedtaget af Folketinget få dage før jul sidste år og blev, som alle sikkert husker, efter vanskelige forhandlinger mellem Socialministeriet, Finansministeriet og arbejdsmarkedets parter i marts i år efterfulgt af en lov vedrørende administration af ordningen. Denne lov begrænsede de administrative merudgifter, som nedsættelsen af arbejdsgiverperioden nødvendigvis måtte medføre, mest muligt.

Med disse seneste ændringer blev loven imidlertid uoverskuelig og vanskelig at administrere, og de grundlæggende forudsætninger for en række særregler og for de forsikringsordninger, som er tilknyttet dagpengesystemet, blev forrykket afgørende. Derfor blev der nedsat et udvalg, der har til opgave at foretage en detaljeret gennemgang af dagpengeloven og af administrationen af denne. Dette udvalg, hvori bl.a. deltager repræsentanter for arbejdsmarkedets parter, er nu i fuld gang med arbejdet og skal herunder se på spørgsmålet om finansieringen af ordningen og muligheden for at nedbringe udgifterne ved denne.

Det er regeringens holdning, at der ikke bør foretages ændringer i arbejdsgiverperioden nu, både under hensyntagen til, at den nylige nedsættelse af denne var et led i en samlet lovpakke, og under hensyntagen til, at der er nedsat det ovennævnte udvalg. Når resultatet af udvalgets arbejde foreligger den 1. juli 1989, regner jeg med, at der vil kunne fremsættes forslag om en samlet og mere hensigtsmæssig dagpengeordning.

Jeg kan derfor ikke støtte det foreliggende lovforslag.

Qvist Jørgensen (S):

Også i denne sag mangler vi vores ordfører, og jeg skal på fru Jytte Hildens vegne give udtryk for, at vi ikke i det hele kan tilslutte os SF's forslag.

Det er jo sådan, at nedsættelsen af den arbejdsgiverfinansierede periode fra 5 uger til 1 uge også – ud over den redegørelse, som socialministeren har givet for forløbet – er en del af